

Zadania Gminy

RODZAJE PODZIAŁÓW TERYTORIALNYCH

zasadniczy

Podział trzystopniowy (gmina, powiat, województwo)

Realizacja zadań publicznych o podstawowym znaczeniu dla państwa

pomocniczy

Tworzony dla organów o charakterze pomocniczym wobec organów państwowych

Dotyczą głównie gmin (sołectwa, kolonie, dzielnice osiedla, delegatury urzędów wojewódzkich)

specjalne

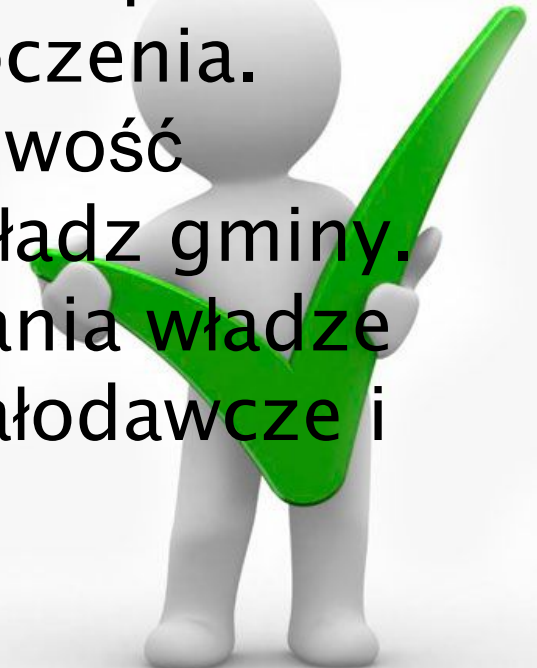
Powołany dla specjalnych zadań państwa

Specyfika zadań wymaga specjalnych warunków terenowych

Np. obszary garnizonów wojskowych, rejony i okręgi sądownictwa

Gmina

Jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego, a zarazem wspólnotą zamieszkujących ją ludzi. Mieszkańcy gminy w różny sposób mogą realizować swoje prawo do podejmowania decyzji w sprawach dotyczących ich najbliższego otoczenia. Najważniejszym z nich jest możliwość uczestniczenia w powoływaniu władz gminy. Ze względu na wykonywane zadania władze gminy można podzielić na uchwałodawcze i wykonawcze.

Władzą uchwałodawczą w gminie jest rada gminy (w miastach rada miejska), rolę zaś organu wykonawczego pełnią w zależności od wielkości gminy: wójt (w gminach wiejskich), burmistrz (w miastach) oraz prezydent miasta (w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców oraz w miastach, które jesienią 2002 roku, czyli przed wyborami, liczyły 50 tys. mieszkańców).

Zadania gminy

zadania własne:

zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty;

sprawy infrastruktury technicznej;

sprawy infrastruktury społecznej;

sprawy ładu przestrzennego i ekologicznego;

sprawy bezpieczeństwa publicznego;

sprawy reprezentacji zewnętrznej gminy;

zadania z zakresu działalności gospodarczej – celem bieżące i nieprzerwane zaspokajanie potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

Zadania gminy

zadania powierzone (zlecone):

zadania zlecone sensu stricto – nałożenie na gminę obowiązku wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej (oraz organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów) – tylko w drodze ustawowej;

zadania powierzone (tak naprawdę również zlecone – kategoria ta wchodzi do kategorii zadań zleconych) – porozumienie z organami administracji rządowej o powierzeniu innych zadań z zakresu administracji rządowej – gmina musi wyrazić zgodę. Ponadto organ przekazujący może przekazać tylko i wyłącznie zadania do których wykonywania sam jest kompetentny;

inne rodzaje porozumień o powierzeniu zadań

- między gminą a inną jednostką samorządu terytorialnego (forma współdziałania);
- umowa między gminą a innymi podmiotami lub organizacjami pozarządowymi (umowa cywilnoprawna).

Rada gminy

Rada gminy jest powoływana na drodze wyborów powszechnych, równych, bezpośrednich i tajnych oraz proporcjonalnych lub większościowych przy liczbie 20 tys. mieszkańców. W wyborach mogą uczestniczyć wszyscy mieszkańcy gminy, którzy ukończyli 18 lat. Rada gminy jest organem kontrolnym oraz stanowiącym o prawie lokalnym. Rada gminy składa się z radnych, których liczba uzależniana jest od liczby mieszkańców gminy. Radni wybierają spośród siebie przewodniczącego i 1-3 wiceprzewodniczących. Rada gminy obraduje na sesjach zwoływanych przez przewodniczącego nie rzadziej niż raz na kwartał.

Liczba radnych gminy

Łość mieszkańców gminy	Liczba radnych
Do 20 tys.	15
Do 50 tys.	21
Do 100 tys.	23
Do 200 tys.	25
Powyżej 200 tys.	25 + 3 na każde rozpoczęte 100 tys. mieszkańców (maksymalnie 45)

Czas działania rady gminy

kadencja trwa 4 lata

poza tym wypadki zaprzestania jej działalności przed upływem kadencji (oprócz poniższych szczególnymi sytuacjami są sytuacje zmiany zasadniczego podziału terytorialnego państwa):

**Odwołanie
poprzez
referendu
m gminne**

**Referendum w
sprawie
odwołania wójta
(burmistrza,
prezydenta
miasta), na
wniosek rady
gminy z
przyczyny innej
niż nieudzielenie
absolutorium**

**Działalność rady
gminy
zakończona z
mocy prawa –
Prezes Rady
Ministrów
wyznacza osobę,
która do czasu
wyboru nowej
rady gminy pełni
jej funkcję;**

**W związku z
kompetencjami
nadzorczymi Prezesa
Rady Ministrów: uchwała
o rozwiązaniu rady gminy
z powodu powtarzającego
się naruszania przez nią
Konstytucji lub ustaw
oraz zawieszenie rady
gminy jeżeli przedłuża się
nieskuteczne
wykonywanie przez
nią zadań publicznych.**

Domniemanie kompetencji na rzecz rady gminy (do jej właściwości należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, chyba, że ustawy nie stanowią inaczej)

Funkcja stanowiąca

- Kompetencje organizacyjne (uchwalanie statutu gminy, ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych)
- Kompetencje finansowo-majątkowe (uchwalanie budżetu, rozpatrywanie sprawozdania z jego wykonania i podejmowanie uchwały o absolutorium;
- Kompetencje osobowe (stanowi o kierunkach działania wójta, powołuje i odwołuje skarbnika gminy i sekretarza gminy;
- Stanowienie aktów prawa miejscowego
- Kompetencje planistyczne
- Kompetencje dotyczące współdziałania z innymi jednostkami

**funkcja kontrolna –
poprzez komisję rewizyjną
(radni z wszystkich
klubów) kontrola wójta i
gminnych
jednostek organizacyjnych
oraz jednostek
pomocniczych**

- opiniuje budżet;
- występuje z wnioskiem do rady gminy o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium wójtowi.

Organy rady gminy

Przewodniczący rady
gminy - organ
wewnętrzny

wiceprzewodniczący

Komisje

organizuje jej pracę i
prowadzi obrady

tryb ich wyboru i
odwołania oraz
ustalenie jego
statusu jako organu
wewnętrznego
reguluje ustawa;

stałe i doraźne

Tryb pracy rady gminy

-działa w trybie sesyjnym (zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał);

-organ kolegialny, działający w formie uchwał

-uchwały zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym ustawa może wprowadzać inne reguły.

Radni

posiadają immunitet;

nie można łączyć mandatu radnego z mandatem posła lub senatora, wykonywaniem funkcji wojewody (wicewojewody), ani z członkowstwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego;

nie może być z radnym nawiązany stosunek pracy w urzędzie gminy, w której uzyskał mandat;

radny nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, w której uzyskał mandat.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta

- jednoosobowy organ wykonawczy gminy
- wybierany w wyborach powszechnych
- podstawowym zadaniem wykonywanie uchwał rady gminy
- Burmistrz — w gminie, w której siedziba władz znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy
- prezydent miasta — w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców oraz w miastach, w których do dnia wejścia w życie ustawy o samorządzie gminnym tzw. organem wykonawczo-zarządzającym był prezydent miasta
- nie można łączyć funkcji wójta z funkcją wójta lub jego zastępcy w innej gminie, poza tym odnosi się do niego większość unormowań dotyczących radnych.

Obecnie w Polsce wójt pełni funkcję organu wykonawczego gminy obok burmistrza i prezydenta miasta, wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa.

Do zadań wójta należy w szczególności:

- przygotowywanie projektów uchwał rady gminy
- określanie sposobu wykonywania uchwał
- gospodarowanie mieniem komunalnym
- wykonywanie budżetu
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Rodzaj gminy	Jednostka pomocnicza	Organ uchwałodawczy	Organ wykonawczy
Gminy wiejskie	Sołectwo	zebranie wiejskie (wszyscy mieszkańcy danego sołectwa/ wsi)	Sołtys (wybierany przez stałych mieszkańców sołectwa) może uczestniczyć w pracach rady gminy: - organ wykonawczy uchwał zebrania wiejskiego; - funkcja reprezentacyjna, wykonawcza i zarządzająca
Gminy miejskie	Dzielnica	rada	Zarząd (przewodniczący może uczestniczyć w pracach rady gminy)
	Osiedle	Rada lub zebranie mieszkańców	
	Miasto położone na terenie gminy		

Gminy o specjalnym statusie

gmina warszawska -
miasto stołeczne
Warszawa stanowi
gminę mającą status
miasta na prawach
powiatu;

gminy uzdrowiskowe - gmina, której
obszarowi lub jego części został nadany
status uzdrowiska - może zostać
wytyczony oddzielny obszar ochrony
uzdrowiskowej; inne odmienności:

odrębności
dotyczą zadań
tej gminy
wynikających
ze stołecznego
charakteru
miasta
(zadania
zlecone z
zakresu
administracji
rządowej);

utworzenie
jednostek
pomocniczych
– dzielnic –
jest
obowiązkowe.

szczególna
nazwa;

specjalne
zadania
własne;

działanie stałej
komisji
uzdrowiskowej
– organu
opiniotawczo-
doradczego;

prawo do
pobierania
opłaty
uzdrowiskowej

Budżet gminy

Budżet gminy -to roczny plan dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy.

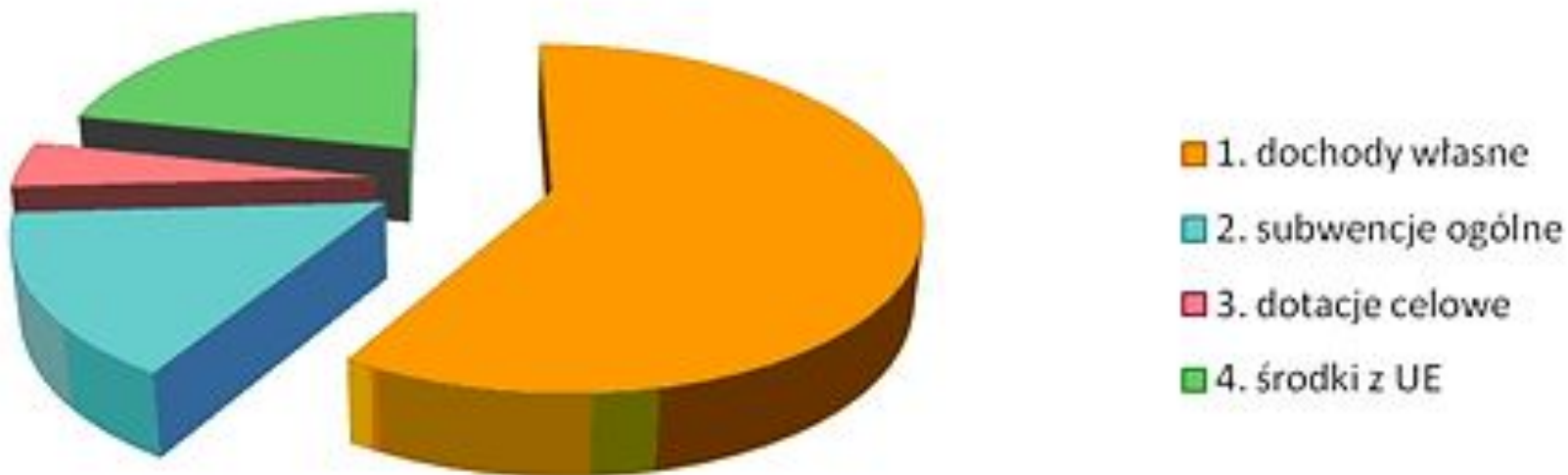
Budżet gminy określa również, w skali roku, przychody i wydatki:

- zakładów budżetowych,
- gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych,
- oraz środki specjalne, przychody i wydatki funduszy celowych gminy.

Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy.

Dochody Gminy

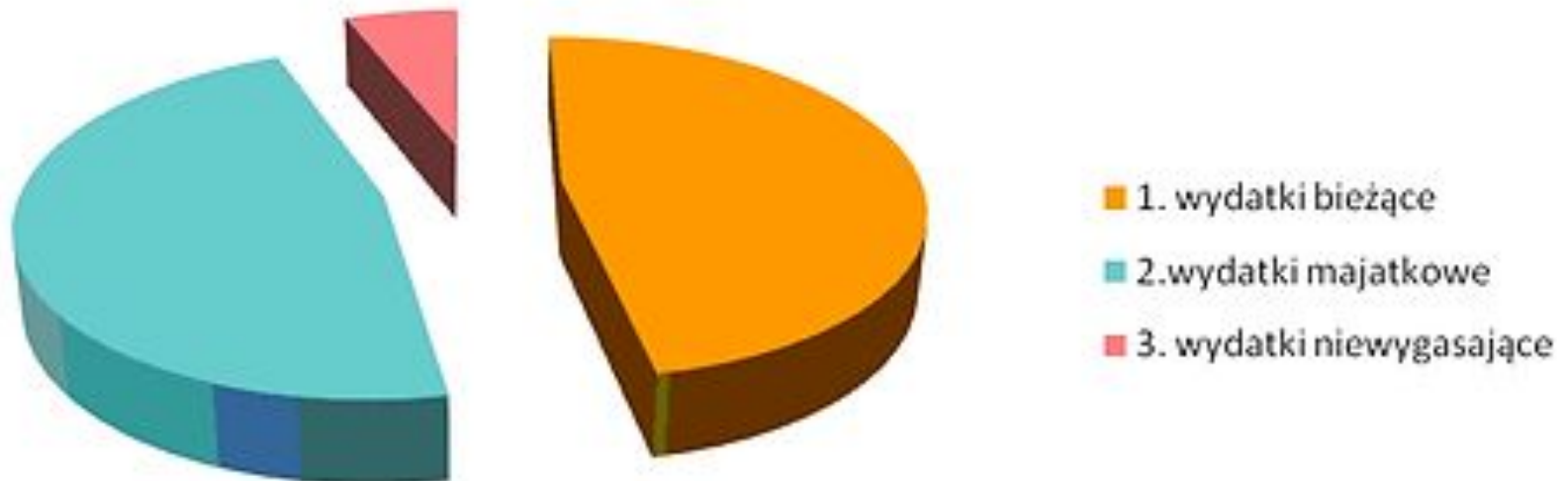

- dochody z majątku gminy;
- wpływy z opłat**: skarbowej, eksploatacyjnej, opłat lokalnych, itp.
- wpływy z podatków**: od nieruchomości, leśnego, rolnego, od środków transportowych, od działalności gospodarczej osób fizycznych (karta podatkowa), od spadków i darowizn, od posiadania psów;
- udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa;

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej zlecanej gminom oraz inne zadania zlecone ustawami;
- dochody jednostek budżetowych oraz wpłaty zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych gminy;
- subwencja ogólna (3 części: podstawowa, oświatowa, rekompensująca);
- odsetki od środków finansowych gminy, gromadzonych na rachunkach bankowych;
- środki z Unii Europejskiej.

Wydatki Gminy

- zadania własne (dochody własne oraz subwencje);
- zadania własne obowiązkowe (finansowane w oparciu o dotacje celowe lub ze środków ustalonych w porozumieniach);
- zadania zlecone wynikające z ustaw;
- zadania wynikające z porozumienia z organami administracji rządowej i innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Opracowanie projektu budżetu

Na proces opracowywania budżetu gminy wpływa wiele uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych, np.

- wielkość gminy,
- wypracowana forma dialogu między społecznością lokalną a organami gminy,
- poziom rozwoju gospodarczego,
- poziom zaangażowania radnych w rozwiązywanie bieżących i perspektywicznych problemów wspólnoty lokalnej itp.

Kontrola wykonania budżetu

-Wykonanie budżetu gminy podlega kontroli **rady gminy**.

-**I półrocze** – wójt jest obowiązany przedstawić Radzie Gminy oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej informację o przebiegu wykonania budżetu gminy w terminie 60 dni po upływie okresu sprawozdawczego (najpóźniej do dnia 31 sierpnia).

-**Wójt** wykonuje roczne sprawozdanie z wykonania budżetu gminy w terminie do 31 marca następnego roku.

-Sprawozdanie roczne zostaje przesłane przez wójta do regionalnej izby obrachunkowej oraz do **urzędu statystycznego**.

-**Główny Urząd Statystyczny** opracowuje zbiorcze roczne sprawozdanie z wykonania budżetu gmin oraz sprawozdanie z wykonania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

-**Do dnia 30 kwietnia** po roku sprawozdawczym rada gminy rozpatruje sprawozdanie z wykonania budżetu gminy oraz podejmuje uchwałę w kwestii udzielenia absolutorium wójtowi.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ